

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ובירורי יוחסין

סניפי בית הדין בבני ברק ובקרית ספר (מודיעין עילית) בשבתו כבוררות וכבית הוראה לממונות במעמד שני צדדים, ע"י דיין יחיד או מותב תלתא

(תיק זה פורסם כבר בחוברות המודפסות של בית הדין)

בן שהתחייב לפרוע חוב אמו וחלק מהצקים לא כובדו

תיק מס' 1945.

טענות ומענות מאשה שהלוותה לחברתה 40 אלף לפני כשבע שנים על מנת שהבן ישיב את החוב והשליש בידה בטחון צ'קים חתומים, והחזיר 30 אלף בלבד והחל להתחמק. וכשהתקרבה שמיטה החליטה לא לתבוע את ההחזר במהלך שנה זו (כך הבינה את דין שמיטת כספים), וכעת היא תובעת 10 אלף מהבן ועוד דמי פיצוי על עוגמת נפש, ומבקשת רשות לפנות להוצל"פ עם הצ'ק החתום למלאו בכל הסכום ובתאריך של היום. וכן שואלת כמה מקובל לקבל על עוגמת נפש, והאם 5% מהחוב זה בסדר.

ויצוין שלפי הפסיקה בבימ"ש נותנים על טענה לפיצוי בגין עגמת הנפש בשיעור של 20% מהתשלום על הנזק הממוני, ראה בע"א מס' 4232/13 "סוכנות אנגלו סכסון בע"מ נגד אלי בלום" (מיום 29/1/15).

והנידון הראשון הוא האם יש היתר ריבית מערב שאינו הלווה,

והנידון השני הוא האם עגמ"נ שאינו שכר המתנת מעות נחשב לריבית,

והנידון השלישי הוא האם ערב שלא שילם ערבותו מיד נחשב למזיק לגבי העגמ"נ של המלווה,

ולמעשה הגם שאין כאן חשש ריבית בתביעה, מ"מ זה אפילו לא נקרא גרמא שיש דין לצ"ש, כי לא אומרת שנגרם לה נזק. רק שבדיניהם מחייבים פיצוי על עגמ"נ. ואין רשות לתבוע בערכאות וודאי לא סכומים שפטורים מדינא. ולכן גם אין ע"ס מה לחייב בתביעה בבי"ד.

ועל עצם החוב של הערבות אם הבן חייב לשלם 10 אלף, יש לברר היטב אם היתה ערבות לפני מתן מעות בלשון מחייבת, או שלפי הדין הוא פטור גם מזה, וצריכה לתבוע מחברתה הלווה בעצמה. ומציאות הצ'ק אצלה, כשהוא פתוח ללא סכום אי"ז ערבות ולא התחייבות, ואחרי שהובא לדין הצ'ק בלי כיתוב, לכאו' אינו ממרני ולא התחייבות, דרך צ'ק מלא עם סכום

יש הנידון בפוסקים. ויעוי' בכסה"ק סי' קעה סעיף כג, ותשובת חת"ס חו"מ
סי' ה, ובש"ך סי' סט סק"ז במסקנתו לגבי מקום שאין מנהג באותה מדינה
לגבות בדף חלק, ובט"ז בסימן מח. אולם בשבו"י ח"א סי' קמט משמע
דמסירת חתימה על חלק מחייבת, ומסתמא זה מגדר התחייבות דהימניה,
וכן משמעות הב"ח שהביא הש"ך הנ"ל. וילע"ע בכ"ז ואכמ"ל.